

Олександр Радкевич

доктор педагогічних наук, старший дослідник
головний науковий співробітник відділу моніторингу
та оцінювання якості загальної середньої освіти,
Інститут педагогіки НАПН України
м. Київ, Україна

КЛАСИФІКАЦІЯ ЕЛЕКТРОННИХ ЗАСОБІВ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Електронні засоби внутрішнього контролю та оцінювання якості освіти розділяються на декілька категорій. До *першої категорії* відносять системи управління навчанням (Learning Management Systems, LMS), а саме: Moodle [9], Canvas [7], та Blackboard [1], що відіграють ключову роль у структуруванні навчального процесу та моніторингу якості освіти учнів.

Зазначимо, що системи управління навчанням дають змогу вчителям створювати навчальні модулі, завдання, тести та інші форми оцінювання результатів навчання в цифровому форматі. Ці системи не тільки спрощують процес розподілу навчальних матеріалів, але й автоматизують збір даних про успішність учнів. Вони також охоплюють інструменти для аналітики та звітності й дають змогу відстежувати академічну активність учнів, зокрема час, проведений на платформі, завершені модулі та результати тестів, генерувати звіти для подальшого аналізу. Завдяки централізованому зберіганню даних та їх аналізу, системи управління навчанням підвищують точність та об'єктивність оцінювання результатів навчання. Вони є ефективними для внутрішнього контролю якості освіти, який допомагає вчителям та адміністраторам виявляти слабкі місця в навчальному процесі й оперативно вносити корективи.

Друга категорія електронних засобів внутрішнього контролю та оцінювання якості освіти складається із спеціалізованих платформ для

тестування та опитувань. До цієї категорії належать такі платформи, як: Google Forms [5] та Socrative [12]. Ці інструменти фокусуються на вимірюванні знань та навичок учнів за допомогою цифрових тестів.

Зазначимо, що спеціалізовані платформи для тестування та опитувань дають змогу вчителям створювати індивідуалізовані тести, проводити опитування з автоматичним оцінюванням та аналізом результатів навчання учнів. Особливість цих платформ полягає у можливості швидко змінювати параметри тестів, адаптувати їх до потреб конкретних учнів та отримувати звіти в реальному часі. Ці платформи також дають змогу інтегрувати різноманітні формати завдань: вибір однієї правильної відповіді, сортування, відповіді відкритого типу та інше. Це охоплює широкий спектр когнітивних і практичних навичок, що підлягають оцінюванню. А завдяки автоматизації процесу оцінювання, ці платформи забезпечують вищу точність та об'єктивність результатів. Вони є важливим інструментом для внутрішнього контролю та оцінювання якості освіти, сприяючи вчителям зосередитися на інтерпретації даних та подальшому плануванні навчального процесу.

Третя категорія електронних інструментів складається з систем для аналізу даних, зокрема: Tableau [13], Edsby [3], BrightBytes [2] або Google Data Studio [4] тощо. Ці системи використовуються для збору, обробки та візуалізації даних, отриманих з різних джерел, і потребують наявності попередньо зібраної інформації для детального аналізу навчальних досягнень учнів.

Зауважимо, що електронні аналітичні та моніторингові засоби характеризуються значним ступенем гнучкості в налаштуванні параметрів даних. Вони дають змогу вчителям та адміністраторам закладів освіти користуватися налаштуваннями для конкретних метрик, а саме: успішність учнів, відвідуваність, участь у навчальному процесі та інші показники. Ці інструменти також охоплюють можливість інтеграції з іншими системами управління навчанням та електронними платформами для тестування. Це дає

змогу створювати комплексні кейси успішності учнів, зібрані з різних електронних джерел, та формувати на їх основі стратегії навчання учнів.

Наголосимо, що електронні аналітичні та моніторингові засоби значуще підвищують якість внутрішнього контролю в освіті. Вони потребують стратегічного підходу до аналізу даних та взаємодії з іншими системами, а також відкривають нові горизонти для персоналізації навчання й оперативного реагування на проблемні зони.

Четверта категорія електронних засобів внутрішнього контролю та оцінювання якості освіти представлена системами соціально-емоційного аналізу (Panorama Education [3]) та портфоліо-орієнтованими платформами (Seesaw [11], Mahara [8], Google Sites [6]). Ці платформи фокусуються на нематеріальних аспектах навчального процесу, таких як: мотивація та емоційний стан учнів і дають змогу аналізувати їх взаємодію з академічними показниками успішності.

Портфоліо-орієнтовані платформи допомагають учням і вчителям у підготовці навчальних завдань, оцінюванні результатів навчання та в інших активностях. Це сприяє формуванню ґрунтовного розуміння особливостей навчального процесу та персональних досягнень учнів. Платформи забезпечують можливість інтеграції з мультимедійними засобами, а саме: фотографії, відео, документи. Вони також дають змогу ефективно ділитися навчальними матеріалами між учнями, вчителями та батьками, що підтримує їхню взаємодію і співпрацю. Це особливо актуально в реалізації холістичного підходу до оцінювання якості освіти. Вони не лише слугують інструментом для зберігання та презентації навчальних матеріалів, але й дають змогу вчителям, учням і батькам разом рефлексувати на основі отриманих знань і вмінь.

Отже, обґрунтовані категорії електронних засобів внутрішнього контролю та оцінювання якості освіти охоплюють широкий спектр потреб у контексті сучасної освіти. Зауважимо, що кожна категорія відповідає конкретним завданням: від автоматизації рутинних процесів – до комплексного аналізу показників успішності учнів. Вибір платформи потребує аналізу цілей та

ресурсів закладу освіти, а також узгодження з педагогічною стратегією. Електронні засоби дають змогу підвищити ефективність, точність та персоналізацію процесу оцінювання, а інтеграція з іншими системами та платформами додатково збільшує їх корисність, дозволяючи створювати узгоджену екосистему для управління якістю освіти. Належний вибір та впровадження електронних засобів може значно трансформувати підходи до внутрішнього контролю та оцінювання якості освіти в Україні.

Література

1. Blackboard. (2021). Educational Technology Services. URL: <https://www.blackboard.com/>
2. BrightBytes. (2021). The Leading Fully Managed Data and Analytics Platform for Education. URL: <https://www.brightbytes.net/>
3. Edsby. (n.d.). Edsby for Students - How Edsby helps students. URL: <https://www.edsby.com/how-edsby-helps/student/>
4. Google Data Studio. (2021). URL: <https://datastudio.withgoogle.com/>
5. Google Forms. (2021). URL: <https://www.google.com/forms/about/Quizlet>
6. Google Workspace. (2021). Google Sites: Create & Host Business Websites. URL: <https://workspace.google.com/products/sites/>
7. Instructure. (2021). Canvas by Instructure | World's #1 Teaching and Learning Software. URL: <https://www.instructure.com/canvas>
8. Mahara. (n.d.). Home - Mahara ePortfolio System. URL: <https://mahara.org/>
9. Moodle Project. (2021). About Moodle. URL: [https://docs.moodle.org/en/About Moodle](https://docs.moodle.org/en/About_Moodle)
10. Panorama Education. (2021). Supporting Student Success. URL: <https://www.panoramaed.com/>
11. Seesaw. (2021). Elevate Learning in Elementary. URL: <https://web.seesaw.me/>
12. Socrative. (n.d.). Home - Socrative. URL: <https://www.socrative.com/>
13. Tableau Software. (2023). Business Intelligence and Analytics Software. URL: <https://www.tableau.com/>